

Євтушевський В.А. СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

В умовах глибокої перебудови всіх сфер життєдіяльності суспільства, руйнування адміністративно-командної системи управління економікою і переходу до ринкових відносин господарювання значно зріс інтерес до прийомів і підходів, що застосовуються в теорії і практиці менеджменту. Активізація діяльності підприємств відбувається в контексті загальних умов поживлення вітчизняної економіки, що спостерігається останнім часом. Тому в цей період якісно нові науково-практичні розробки, спрямовані на управління підприємствами в трансформаційних умовах, стають особливо важливими і актуальними.

Позитивним явищем в науці з менеджменту на сучасному етапі слід вважати вихід у світ монографії "Менеджмент стійкого розвитку підприємств"¹, яка є фундаментальною працею і розглядає існуючі проблеми менеджменту щодо підвищення ефективності функціонування суб'єктів господарювання крізь призму системного підходу. При цьому автор роботи цілком обґрунтовано націлює свої дослідження на два аспекти, що є цілком виправданими в трансформаційний період економічних відносин. Перший напрям – це необхідність забезпечення виживання підприємств в умовах економічної кризи, що продовжується. І другий – необхідність забезпечення їх стійкого функціонування і розвитку. Привертає увагу те, що обидва напрями взаємопов'язані і базуються на організаційно-економічних заходах, що не вимагають значних інвестицій, які сьогодні дуже обмежені як у держави, так і у підприємств. Тому такий підхід має велике практичне значення.

Доцільно наголосити, що теоретичні основи щодо методів організації розвитку підприємств і забезпечення їх стійкості не знайшли належного віддзеркалення в дослідженнях, що проводилися раніше. Не знайшли наукового обґрунтування і практичної значущості розробки по формуванню комплексного системного підходу управління підприємством за допомогою менеджменту як системи, що включає загальну теорію управління, стратегічний і виробничий (операційний) менеджмент, ситуаційне і антикризове управління. Залишалися не вирішеними питання організаційних основ, а також теоретичного і методологічного забезпечення стійкого розвитку підприємств. В зв'язку з цим успішне розв'язання вказаних проблем в монографії свідчить про її своєчасність та актуальність, які набувають особливого значення.

Дана робота – одна з перших і успішних спроб дослідження і узагальнення теоретичних, методологічних і практичних підходів до підвищення стійкості функціонування суб'єктів господарської діяльності, тому вона є необхідною для теорії менеджменту, теорії організації і їх методологій. Для дослідження багатьох процесів, що відбуваються в умовах ентропії, автор успішно використовує синергетичний підхід, здатний пояснити багато внутрішньоорганізаційних явищ, на основі яких розробляються прийоми підвищення життєстійкості підприємств.

Заслужує особливої уваги ретроспективний підхід щодо конкретизації окремих положень менеджменту і його функцій, вибору організаційної системи і типу управління. Цікавим представляється еволюція менеджменту і внесок вітчизняних учених у розвиток теорії управління, про яке так мало пишуть в сучасній українській спеціальній літературі, посилаючись в основному на зарубіжних дослідників і фахівців.

Значну увагу в роботі надано як функціональним взаємовідносинам у середині організації, так і ситуаційному підходу, пов'язаному з адаптацією підприємств (активною і пасивною), залежно від можливостей суб'єктів господарювання і етапу їх життєвого циклу, що далеко не завжди враховується дослідниками.

В книзі в достатній мірі використаний математичний апарат, адекватний даним проблемам, широко поданий ілюстративний матеріал, що дозволяє наочно відобразити аналізовані процеси і явища. Новизна отриманих результатів свідчить про глибину і багатоаспектність питань, розглянутих в монографії, які структурно логічно побудовані і викладені.

Монографія значно б виграла, якби не були допущені в окремих місцях деякі неточності редакційного характеру. Деякі фрагменти роботи носять дискусійний характер. Наприклад, питання ув'язки превентивного, адаптивного, ситуаційного і антикризового управління.

Вищезазначене не може заперечувати того, що монографія, яка розглядається, за задумом і змістом є новаторською роботою. Отримані теоретичні, методологічні і практичні результати свідчать про значний потенціал виконаних розробок, їх теоретичну актуальність, дозволяючи збагатити вітчизняну науку новими знаннями, а виробництво – добротним матеріалом для використання його на практиці в сучасних умовах господарювання.

¹ Василенко В.А. Менеджмент устойчивого развития предприятий. К. ЦНЛ. – 2004. – 644с.